

מבחן על פרשת קדושים - פרק יט

חלק א – פסוקי התורה ומשמעותם

1. פתחו בחומש ויקרא בפרק י"ט.

א. באיזו פרשה נמצא פרק י"ט? _____

ב. העתיקו את 5 המילים הראשונות של פסוק י"ז בפרק י"ט:

2. עיינו בפסוק ג'.

אלו שתי מצוות מופיעות בפסוק ג'?

מצוה ראשונה: ציטוט: _____

הסבר בלשונכם: _____

מצוה שניה: ציטוט: _____

הסבר בלשונכם: _____

3. פסוקים ט' – י': מתנות עניים

כתבו ליד כל תיאור מצוה את שם המצווה מבין האפשרויות הבאות:

- לקט - פאה - פרט - עוללות.

המצווה	תיאור המצווה
	בשעת הקציר צריך להשאיר בשדה קצה לא קצור בכדי שהעניים יקצרו לעצמם.
	אם נפלו לקוצר בשעת הקציר שיבולת או שתי שיבולים, אסור לו להרים אותם, הוא ישאיר אותם עבור העניים.
	אסור לבצור אשכולות ענבים שאינם בעלי צורה של אשכול, צריך להשאיר אותם עבור העניים.
	אם נפלו בשעת הבציר ענב או שניים, לא מרימים אותם אלא משאירים אותם עבור העניים.

4. לפניכם פסוקים ט"ו – ט"ז מחולקים לשורות.

מתחת לפסוקים מופיעים ארבעה סיפורים. צטטו מתוך הפסוקים את השורה המתאימה לכל סיפור.

טו "לא תֵּעָשׂוּ עֹל בְּמִשְׁפָּט

לֹא תִשָּׂא פָנֶי דָל

וְלֹא תִהְדָּר פָּנֶי גְדוֹל

בְּצִדְקָה תִשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ"

טז לֹא תִלָּךְ רֶכֶל בְּעַמִּיךָ

לֹא תַעֲמֹד עַל דָם רֵעֶךָ..."

א. שיר ראתה אדם מתעלף ברחוב, היא הזעיקה אמבולנס וחיכתה לראות

שמגיעים לטפל בו. '_____.'

ב. השופט במהלך משפט בין עשיר לעני, החליט לזכות את העני כי ריחם עליו.

'_____.'

ג. השופט היה צריך לשפוט בין ראש העיר לאחד מעובדי העיריה, הוא החליט לזכות את ראש

העיר כי חשש להסתכסך איתו. '_____.'

ד. "אתה יודע שיש היום יום הולדת לגיא מהכיתה שלנו ואתה לא מוזמן?"

'_____.'

5. הקיפו לצד כל איור את מילות הפסוק המתאימות לציווי המתואר באיור:

יג "לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פעלת שכיר אתה עד בקר"	דוגמא
יג "לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פעלת שכיר אתה עד בקר"	א
יד "לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מא-להיך אני ה'"	ב
יח "לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה'"	ג

6. פסוק י"ט: "...ובגד פלאים שעטנז לא יעלה עליך"

ממה מורכב בגד הנקרא שעטנז?

7. פסוקים כ"ג – כ"ה

השלימו את המילים החסרות:

במהלך _____ שנים אסור בכלל לאכול מהפירות והם נקראים _____.

בשנה ה _____ הפירות מקודשים ואפשר לאכול אותם בטהרה בירושלים.

החל מהשנה ה _____ הפירות מותרים באכילה בכל מקום ואינם מקודשים.

8. פסוק ל"ה

מה פירוש הציווי 'לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה'?

הקיפו את התשובה הנכונה.

א. אסור לסוחר להתנהג בחוסר הגינות ולרמות.

ב. אסור לסוחר להעליב את הקונים.

ג. אסור לקונה לעכב את התשלום לסוחר.

ד. אסור לשופט לשפוט בעניינים הקשורים למשקל.

9. שאלת ביטוי אישי

"...ואהבת לרעך כמוך אגני ה'" (פס' י"ח)

בעל ספר החינוך אומר: "שיתנהג האדם עם חבירו כמו שיתנהג עם עצמו: לשמור ממנו, ולהרחיק ממנו כל נזק, ואם יספר עליו דברים יספרם לשבח..."

א. הביאו שתי דוגמאות מהחיים שלכם של מעשים שבהם מקיימים מצות "ואהבת לרעך כמוך" על פי ההסבר של ספר החינוך.

ב. הסבירו מדוע הדוגמאות שכתבתם הן קיום של "ואהבת לרעך כמוך".

חלק ב – פירושי רש"י

11. פרק י"ט פסוק ג': "אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ..."

בעשרת הדברות (בספר שמות פרק כ'): "כִּבֹּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ"
רש"י מסביר מהו מורא הורים ומהו כיבוד הורים.

רש"י: אִיזְהוּ מוֹרָא? לֹא יֵשֵׁב בְּמִקְוֹמוֹ. וְלֹא יִדְבֹּר בְּמִקְוֹמוֹ. וְלֹא יִסְתּוֹר אֶת דְּבָרָיו.
וְאִיזְהוּ כְבוֹד? מֵאֲכִיל וּמִשְׁקָה. מִלְּבִישׁ וּמִנְעִיל. מִכְנִיס וּמוֹצִיא.

לפניכם משפטים הקשורים לקיום מצוות מורא הורים וכיבוד הורים.
כתבו ליד כל אחד מהמשפטים הבאים אם הוא קשור
למצות **כיבוד** הורים או למצות **מורא** הורים:

ההתנהגות	האם קשורה למצוות מורא הורים או כיבוד הורים?
לא לקרוא להורים בשם הפרטי	מורא הורים
א. לא לדבר בחוצפה	
ב. להכין להורים ארוחת צהריים	
ג. לנקות את הבית	
ד. לא להעיר את ההורים מהשינה	
ה. לסייע להורים בצרכים רפואיים	

דוגמא

12. פסוק יד': "לֹא תִקְלָל חֹרֶשׁ וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשָׁל וְיִרְאֶתָּה מֵאֶל-לִהְיוֹת אֹנִי ה'"

רש"י: וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשָׁל לִפְנֵי הַסּוּמָא בְּדַבֵּר לֹא תִתֵּן עֲצָה שְׂאִינָה הוֹגֶנֶת לוֹ

א. מה הכוונה במילים 'הסומא בדבר' בדברי רש"י?

ב. **דני פנה ליוסי:** אתה יודע באיזו שעה הספריה נפתחת היום? אני רוצה לשאול את הספר החדש של הסופר שאנחנו אוהבים.

יוסי חושב בליבו: אני לא רוצה שדני יקדים אותי ויתפוס את הספר לפני.

מה אסור ליוסי לעשות בכדי לא לעבור על "ולפני עור לא תתן מכשול"?

[illegible]

לֹא וְכִי־יִגְדֹר אֶתְךָ גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא
תִּזְנוּ אֹתוֹ: לֹא בְּאֶזְרַח מִכֶּם יִהְיֶה
לָכֶם הַגֵּר | הַגֵּר אֶתְכֶם וְאַהֲבַתְּ
לּוֹ כְּמִזְךְ כִּי־יִגְרִים הֵייתֶם בְּאַרֶץ

רש"י

שְׁתֵּי חֲבִיטִים

כלומר רשע שתיים הרבה אשמות. ויבטו הם מפרש שהוא בור
לשון של לא חשם ומתגנפנין לא חבור רצח לומר בור: ו לא
מנוטיקין דוקן דרש קר מנזירה שיה דוקן זקן מקני ישראל כחכמים
אשר ידעו כי הם זקני העם וסומרו כלומר שהם גדולים וחכמים:
ו אם תאמר הויא סלק אדק דרעצם עינו פשיטא שטורבו
לומר דהכי פירושו יבול דרעצם עינו קדם שיבול לארבע אמות שלו
דאנו חיוב ליקום מפניו אלא כשיבול לארבע אמות שלו: ו דהא
בפרשה בור תיבול לא חנו שדברו באונאת מפון דשם מדבר במתק
לו לאש היית עובד עבודה אלילים ועבשיו אלה כאל ללמוד תורה שנמנה מפי הגבורה: (לד) כי גרים הייתם.